

PRI LA PARTOPRENA ARKITEKTURA PROGRAMADO.

En Francujo, kiam temas pri gravaj konstruaĵoj kiel lernejoj, kulturaj ejoj, universitatoj, malsanulejoj ktp, la arkitektura programado partoprenas en la projekto-disvolviĝo ekde la malfruaj 70-jaroj, kune kun la fina validiĝo de la leĝo nomata “leĝo pri Inĝenierio”. La rezultantaj programoj, pli ampleksaj, anstataŭis la malnovajn programojn, kiuj konsistis el kelkaj tajpitaj paĝoj, listigante la lokojn, iliajn surfacojn, kaj kelkajn disajn indikojn.

De tiam, la konstru-posedantoj ofte estigas programojn por kompleksaj konstruaĵoj fare de “fakuloj”, kaj la nombro de “programisto-teamoj” pliiĝis, sen vera doktrino aŭ kodo de etiko. La fakto ke Konstru-posedantoj konkursigas la teamojn, celante pagi la plej malaltan prezon por teorie ekvivalenta laboro, kondukas min al la jenaj observoj:

- Uzado kaj funkciado de la konstruaĵo estas difinataj, sed kutime de “gravuloj”, sen vera partopreno de uzantoj. Eventualaj aŭ potencialaj konfliktoj estas ignorataj aŭ solvotaj tra hierarkiaj kanaloj.
- Poste la Konstruposedanto elektas reprezentantojn, kiuj devas informi la “programiston” pri la deziroj de la uzantoj, kutime sub formo de postuloj pri lokoj kun iliaj ĝeneralaj karakterizaĵoj, dezir-esprimoj pri la formo, tre simpligitaj informoj pri la ekipaĵaro kaj meblaro.
- Tia agmaniero baziĝas sur la ideo ke la *akirita sperto* de administraj oficialuloj, aŭ reprezentantoj de la konstru-posedanto, *pro la jam konstruitaj instalaĵoj*, ebligas koncepti programon de lokoj, kiuj se oni forigas erarojn kaj ĝenojn konstatitajn en la antaŭaj realigaĵoj, kontentigos la futurajn uzantojn de la estonta konstruaĵo.
- Tiu agmaniero ŝajnas esti malpli multekosta ol tiu, kiu rekte implicas uzantojn ĉar ĝi malpli daŭras. Sed, laŭ la opinio de multaj Konstruposedantoj, ĉi-tiu rekta partopreno de la uzantoj influas la koston de la projekto laŭ la vidpunkto de

prezo-inflacio ĉar la postuloj estas pli grandaj, kaj la zorgo respekti eventualan buĝeton iĝas duaranga, konsiderante la transpasadojn faciligitajn de tia partopreno.

En iu teamo, al kiu mi aliĝis, estis proponite **PARTOPRENA ARKITEKTURA PROGRAMADO** por lernejo, tio estas: Interparolantoj: La laborgrupo inkludis:

- reprezentantojn de la Konstruposedanto
- reprezentantojn de dungotoj
- reprezentantojn de uzantoj

LA METODO

- La programado ne nur (limiĝas en) verko de programo.
- Ĝi devas antaŭvidi la konsekvencojn de la realigado, kapti ĉiujn evoluojn kaj ŝanĝojn, kiuj povos okazi dum la vivo de ĉi-tiu konstruaĵo, enmeti ilin en la procezon, konservante la koherecon kaj kontinuecon de la tuto.
- Ĝi supozas konon de pioniraj konverĝaj tendencoj en la koncernita kampo, por scipovi informi uzantojn kaj **anticipi la ŝanĝiĝantajn necesojn kaj adapteblecon de la spacoj**.
- Ĝi komenciĝas per la klarigo de la celoj de la diversaj partneroj,
- Poste okazos analizo de la petoj de uzantoj: tio estas la plej grava parto de la procezo. Fakte, estas petate de la uzantoj ne cenzuri sin, kaj ne konsideri la materialajn kondiĉojn kiujn ili konas por priskribi la aktivaĵojn, kiujn ili deziras praktiki en plej bonaj kondiĉoj de nombro da partoprenantoj, de lokoj, de tempo, de ekipaĵaro kaj meblaro. Vidu la skemon ĉiposte:

Ni uzas simplan tabelon, kie ĉiu aktiveco, rigore, estas atente ekzamenata tra 5 demandoj:

Ni ne havas sisteman taksadon de konstruaĵoj produktitaj laŭ tia procezo, kiun ni ĵus priskribis. Ni revizitis de tempo al tempo iujn konstruaĵojn (plejofte instruajn), pridemandis uzantojn por profiti la spertojn akiritajn de ili dum la funkciado.

La ĝenerala impresoj kiu aperas estas kontentiĝo, kiu daŭras, en la malnovaj kazoj, dum pli ol 15 jaroj. Ankaŭ aperas facila adaptiĝo de la spaco al la ŝanĝiĝantaj bezonoj, precipe ĉar la **adaptebleco** estis apartaĵo antaŭvidita dum la programado. Ni ne konstatis ĝis nun malsukcesojn.

La programado ne evitas la realoprincipojn, kaj la financaj limoj estas fiksita de la “bankistoj-financistoj”. Sed ĉi-tiu metodo ebligas, por egala prezo, hierarkiigi la bezonojn, raciigi la elektojn, adopti arkitekturajn solvojn, kiuj antaŭgardas la estontecon, aŭ provizante plivastiĝon aŭ realigadprokraston se mankas la rimedoj. Partopreniga programado, kiel ni praktikis ĝin, havas konstateblajn kvalitatajn avantaĝojn:

- **Elabori kompletan dokumenton kompreneblan de ĉiuj partoprenantoj**, raportante la tutan procezon, disponigante al la arkitekto tuj uzeblajn labor-dokumentojn, kaj **ebbligante kontroli la taŭgecon de la projekto-programo**.
- Kontroli la konformecon de la projekto al la programo, **antaŭtaksadi la koston** de la konstruo, konsili pri elektoj en la kazo de transpaŝado de kostlimoj.
- Konsili pri ekipaĵaro kaj meblaro por internaj kaj eksteraj spacoj.

Krome, tiaj programadoj kondukita kiel proponite, por gravaj konstruaĵoj kiel tiuj de tiaj institucioj, okazigas **ŝparadojn pri la konstrukostoj**, kiuj signife superas la studkoston.

Samtempe ili certigas bonan konformecon al la uzanto-petoj, kaj valoran ŝanĝeblecon laŭ ajnaj postaj ŝanĝoj.

Estas tiu duobla kvanta kaj kvalita aspekto de programado kiel ni proponas, kiu ĉiam gajnis la subtenon de la “Konstruposedantoj” kiuj alprenis ĝin, kaj kiuj plejparte estis kontentaj pri ĝi.

La procezo tiel efektivigita estas travidebla por ĉiuj homoj implikitaj: posedantoj, uzantoj, programistoj, arkitektoj, responsuloj pri prizorgado.

Claude Bensimon

Desupra vidaĵo de la lernejo “Preĝejo Sankta teĵo” en Kardif (GB)